

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Videkre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétértől az
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső u. 6.

A szerkesztőség kéziratok vfba-
adására vagy megörzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfoiyam 303. szám.

Nagyvárad.

Csütörtök 1914 december 31.

Bucsuzkodás.

Ki hitte volna egy évvel ezelőtt, hogy ilyen hamar megnehezül az idők járása felettünk? Ki hitte volna, hogy egy év múlva annyi keserű emlékek leszünk gazdagabbak!? A csatatereken egymás mellett szegzett szuronnyal áll az ember, gyilkos tüzet lövel tekintete. Füstölő házromok, felperzselt falvak, tönkretett termőföldek; megdermedt emberi hullák, vérükkel könyező édesapák, keservesen siró árva gyermekek, imádkozó öreg édesanyák, bubánatba merült özvegyasszonyok, ... ki hitte volna!? Valamikor régen a Duna, Sajó, meg a Tisza hajjai regéltek vérforraló dolgokat a régmúlt időről, most odaszögődik a ködös Visztula is, amelynek a vize oly ismerősen csobog már a magyar ember előtt. S vajjon miről regél? Rommá lőtt házakról, felperzselt falvakról, tönkretett termőföldekről? — korántsem. Csak egyről: a magyar ember vi-tészségéről.

A tönkretett termőföld felett új vetés sarjadt. Szép, csupa ígért; csak megdobban a magyar ember szíve, ha arra gondol, hogy az a vetés egyszeresak hányja a kalászt s itt az aratás. A bő aratás, amikor mindenütt elismerik, fent is, lent is, kívül is, belül is, hogy Magyarországnak, de Ausztriának is a magyarság az összetartó ereje, amikor majd eljön az ideje annak, hogy mindenki mérlegre tétetik. Azok is, akik megfeszült izmokkal, térdig sárban védik a mi szép magyar hazánkat, azok is, akik idehaza magyar emberekhez illően dolgoznak az odalevők helyett; — de azok is — és hála neked érte édes Istenünk, — akik üzletnek nézik a mi élethálát harcunkat, akik „padlóviasszal etetik a mi szegény megsebesült katonáinkat.” Mérlegre tettünk: ez a mi ígérettel teli dédelgetett vetésünk.

Nem tudom, mit érezhetett öreg királyunk mikor belgrádi nagykövete jelentést tett neki

magyarországi diadalutjáról? Hogy ezer meg ezer magyar ember, a Duna—Tisza köze népe, könnybelábadó szemekkel éljeneztek a királyt, éltették a háborút s nem bírtak lelkesedésükkel!? Hogy az öregek sirtak, a fiatalok meg édes-bus, magyaros katonanótát fújtak, hogy ne masirozz édes öreg királyunk, megforgatjuk helyetted is a rácot!? Azt írták az újságok, hogy lélekzetviasszafojtva hallgatta, majd esőndes megindultsággal ennyit mondott: Sohasem hittem, hogy ezt megérem a magyaroktól. — Ime, a Mária Terézia utódja, aki egy csapásra megszerette a magyarokat.

Azután egy muszka vezérkari jelentés. „A magyarszki huszárok félelmetes attakja nagyban hátráltatja az egységes hadműveletet.” Ez is nekünk szól, úgy, mint az öreg királyunk szemiből kigördülő könny-csepp. Egy reménysugár, hogy talán valóra válik az igazak szép álma. Megbecsülik egykor a magyarságot ebben az országban.

És Boroevics hadtestparancsnak szavai. Hogy a magyar gazdánál szívósabb és megbízhatóbb katona messze földön nincsen. Bátor és kedélyes. Nem fél a haláltól, ép azért engedelmes. Mikor Pompeji romjait kiásták, az egyik kapunál a látatómeg között összeszenesedett őrtálló katonát találtak. Római katona volt. Talán többen álltak őrt annál a kapunál, de a többiek elszaladtak a

veszedelem közeledtére, mert hívta, csalógatta őket az élet. De az az egy nem mozgult, ott tartotta a kötelesség szava. S két-ezer év múlva rátaláltak erre a bátor rómaina, a megkövült kötelességtudásra. — Ilyen a magyar katona is. Felebbvalói bámulattal és elismeréssel beszélnek róla.

Vagy ahogy a nagy német lapok írnak Przymysl hős honvédeiről.

... Talán-talán természetben szokken a mi szép vetésünk! ...

Mert pusztul már a konkoly is, hull már le a lepel azokról, akik markukba nevetve csaltak bennünket, míg mi ünnepies szent esőndességbe burkolóztunk s imádkozva lestük a magyar faj élet-halál har-cát, vagy most hisszük az lesz, gyönyörű diadalát.

Ma este az egész országban hálaadó litániák lesznek, mindenütt bucsuznak az ó-esztendőtlől. Az a sok köny, mely ma kisírt szemü édesanyák s bánatos hitvesek arcáról leperreg, legyen a mi ígérettel teli vetéseink termékenyítő májusi esője, az a sok halk fo-hász, mely a jó Isten trónusa elé száll, életre esalogató napsugara s Krisztus pap-jának áldásra emelt jobbja varázsolja fölé buzászentelőnek a jó Isten minden áldását s imádságos lelkünk minden imádságát! Hogy az igazak hite ne legyen hiábavaló.

Varsóért folyik a küzdelem.

Az orosz sereg sulyos helyzete.

Pétervár, december 30. Ideérkezett sürgönyök szerint az oroszok Sochacew környékén azért fejtenek ki olyan nagy ellentállást, mert tudják, hogy a németek közvetlen célja a varsói bevonulás. Egészen más azonban a szituáció itt, — mondják az oroszok — mint annak idején Lodz körül volt. Az oroszok most természetesen megerősített stratégiai fronton állanak, a mely ötven angol mértföldnyire nyulik le dél felé a Visztula, a Bzura és a Ravka folyó keleti partján.

Varsó lakosságát az orosz hadvezetőség

hirdetményekkel akarja megnyugtatni arról, hogy Varsó egyelőre nincsen veszélyben és hogy a város mennyire biztonságban van, azt azzal akarja dokumentálni, hogy az orosz egyetem rektorának rendeletet küldött, hogy szedje be a félévi tandijakat.

London, december 30. A Times megállapítja, hogy az orosz hadsereg centruma eredeti állásáról negyven angol mértföldnyire vonult vissza. Ezt az tette szükségessé, hogy Vielunból óriási német erők nyomultak előre az orosz centrum áttörésére. Az orosz centrum mindenesetre kritikus helyzetben van. Minden attól függ, hogy az oroszok mennyire tudják ellensúlyozni a német centrum áttörési tervét.

Ujdonságok: Szörme-Muffok, Boák, Kalapok és Sapkák.

Divatos ruhaszövetek, mosó-kelmék, flanell és barchetek. Fehérneműek, vászon és szőnyegek. **Hadi felszerelések;** Dr. Jáger alsóruházat, keztyűk, hósapkák, haskötők, lábszárvédők, bőr-bekecsék, gumi-köpeny, és hálósákok. Posztó és bőrkamáslik **Gyapjutakarók és pokróczok legnagyobb választék.** Olcsó, szabott árak! **Cziller Imre** Nagyáruházában.

Erőszakos orosz térítések Galiciában.

Egy Lembergben lakó uri ember, hosszú levélben számol be Budapesten lakó bátyjának, a lemergi erőszakos orosz hittérítések-ről. A levél hosszú utat tett meg és nagy körülövel érkezett Budapestre.

„A lemergi szent György templomból — közli a levél — ortodox templomokat csinaltak. Felszentelése október 18 án, az orosz trónörökös nevenapján volt, ünnepség keretében.

Kremenetz Dyonisius orosz püspök, Eulogos érsek megbízásából beutazza Galiciának az oroszok kezében levő területeit és téríteni igyekszik, bár kevés sikerrel.

Az orosz kórházakban fekvő sebesültek között is térítenek.

Néhány papunk, aki kerülő uton el tudott innen menekülni, a pápához akar

menni, hogy erélyes intervenciót kérje ebben az ügyben.

Harcaink Ökörmező mellett.

Máramarossziget, december 30. Az Est jelenti: Ökörmező mellett a Szopko—Lodzanszka- és Sztrihanya-vonalon elsáncolt orosz állások ellen általános heves támadást nyitottunk meg. Tüzérségünk szakadatlanul lövi az orosz pozíciókat, mialatt gyalogságunk példátlan energiával folytonosan támad.

Az ellenség kétségbeesetten védi lövészárkaikat, mert azoknak elvesztése után azonnal vissza kellene húzódnia egészen a toronyai szorosig.

Ökörmezőt a harc alatt néhány ágyulövedék érte, de nagyobb károkat eddig még nem szenvedett.

Nancyt német léghajó bombázta.

Bécs, december 30. Félelmetes karácsonya volt Nancy lakosságának. Csütörtökön egész nap hatalmas ágyudörgés tartotta izgalomban a várost és hírek jöttek, hogy a francia tüzérség Seile irányában megtámadta a németeket. Pénteken reggel 9 órakor pedig egy német Taube jelent meg Nancy fölött és két bombát dobott le, amelyek felrobbantak ugyan, de csak anyagi kárt tettek, emberélet nem veszett el. Az egyik bomba egy árucarnok fedelén robbant fel, a másik átütötte a postaépület tetejét és felgyújtotta azt. Pénteken egész nap csupa izgalom volt az egész város, mert attól félt, hogy újabb ellenséges aeroplánok fognak jönni. Az aggodalom alaptalannak bizonyult.

A lakosság éjszaka valamennyire megnyugodott, de annál nagyobb lett a rémület

szombaton hajnal felé. Óriási robbanás reszketette meg a levegőt, mindenki az utcára futott és kétségbeesetten látta Nancy lakosságát, hogy egy Zeppelin siklik a levegőben, nem nagyon magasan. Nem volt nehéz eltalálni, hogy a német katonai léghajó a vasutállomást keresi. Meg is találta és első bombája a vasutállomás közelében robbant fel. A Zeppelin azután hol magasabbra emelkedett, hol lejjebb ereszkedett és bombákat hajigált le. Összesen tizenkét bomba esett a városra, sok ember, köztük több katona is megsebesült. Egyszerre csak a város több pontján tűz támadt. A Zeppelin bombái sok házat felgyújtottak. Leégett Larrileun tábornok háza is és lángbaborult a Saint Eupre bazilika. Tizenkét árucarnok elpusztult.

A francia offenzíva megheiusult.

Berlin, dec. 30. Baselből jelentik: A Flandriában megkezdett offenzívával egyidejűleg a francia sereg támadóan lépett fel a szélső jobbszárnyon is és a Vogézek egész vonalán megkísérelték az előnyomulást. Különösen heves támadást kezdtek Felső-Elzászban, a hol két irányból is, Thann és Dammerkirch irányából próbáltak előnyomulni Mühlhausen felé. Napokig tartó véres harcok után a németeknek sikerült teljesen megállítani a francia offenzívát és a franciák, a kik igen nagy verességet szenvedtek, most visszavonulnak Thann felé.

Az egyiptomi árnyék szultánt kiközösítették.

Konstantinápoly, dec. 30. Hivatalos jelentés közli, hogy Hussien Kemal, Ismail basa volt kedive fia ellen fetvát bocsátottak ki, mert kísérletet tett arra, hogy Törökország szuverenitását Egyiptom felett, mely pedig lényeges alkotórésze a török császári birodalomnak, megsértse. Hussein Kemal el-

járása nagyban hozzájárult ahhoz, hogy ez a tartomány Anglia uralma alá került. A kommunike azt is közli, hogy Hussein Kemalt rangjától és kitüntetéseitől is megfoszták és a 4. hadtest haditörvényszéke elé állítják, mely alá Egyiptom is tartozik. Az említett hadtest parancsnoka már megkapta az erre vonatkozó szükséges parancsokat. (M. T. I.)

Konstantinápoly, dec. 30. A hivatalos kommunikeben bejelentett fetvák, összesen három darab, az Agence Ottomaneben török nyelven jelent meg.

Az első így szól:

Ha egy muzulmán Angliához csatlakozik, mely ország ebben a háborúban az iszlám kalifátus ellen harcol és megkísérli Egyiptomot, mely a török birodalom lényeges alkotórésze, kihasítani és azt Anglia uralma alá helyezni és ha egy muzulmán az említett kormány védelme alatt a szultán ellen kifakad árulást követ el Isten, a Próféta és az iszlám közösség ellen?

Felelet: Igen!

Aláírva: Hairi sejk-ül-izlam.

A második és harmadik fetva azt mondja, hogyha ez a muzulmán megmarad lázadó magatartásánál és nem engedelmeskedik a kalifának, a tulvilágon a legrosszabb bűntetéseket érdemli meg és megérdemli a halált.

Tüntetések a japán kormány ellen.

Kopenhága, december 30. (Budapesti Tudósító.) Nagasakiban és Osakában tüntetések voltak a kormány ellen. Jellemző, a kiotói papság felhívása, amely abban kulminál, hogy Japán kizárólag Ázsia területén keresen érvényesülést, hiven ahhoz a programhoz, hogy Ázsia az ázsiaiaké. A kormány ragaszkodik álláspontjához és Okuma kijelentése szerint el van határozva minden ellenállás elnyomására.

Repülj levél!

Karácsonyi üdvözlét a nemzethez Przemysl-ből.

Repülőgépen szétküldött hírlap

Az orosz sereg másodszor kerítette be Przemysl várát, de bizonyára ezuttal is olyan kudarcra vonul el a vártól, mint első ízben.

Említettük, hogy dr. Molnár Kálmán jogtanár fia, akit csak pár nappal ezelőtt léptettek elő főhadnaggyá, a körülzárt várban magyar nyelvű tábori újságot szerkeszt, amely a várban levő magyar katonák között nagy keletnek örvend.

Az ügyesen, újságírói rutinnal megírt és összeállított újság december 20-iki számában pompás vezércikk van, amelyben karácsonyi üdvözlét küldenek a vár védői a magyar nemzethez s buzdító, lelkesítő hangon hirdetik a fényes győzelembé vetett reményüket.

A pompás, hazafias lelkesedéstől izzó cikk a következő:

Repülj levél!

Levegő vándora, bátor pilótánk, vidd ezt a levelet haza, szép Magyarországra!

Ez a levél százezer levelet helyettesít. Azt a százezer levelet, amely ostromlott várból, ellenség gyűrűjén át nem talál utat oda, ahová szeretettel küldenénk s ahol olyan szeretettel várják.

A przemysli magyar katonák karácsonyi üdvözlét viszi a távoli magyar hazába. Aggódo szülőknek hálás kécsőket, remegő hitveseknek forró ölelést, imádkozó ártatlan gyermekeknek apai áldást.

Meggyugvás fakadjon nyomán sok ezer magyar családban!

Otthon maradt Szeretteink! Gondoljatok ráink — a haza határain túl őrt álló véreikre — azzal a szeretettel, amivel mi gondolunk Rátok. Teljék be lelketek azzal a reményteljes büszkeséggel, amely a mi lelkünket eltölti.

Mert mi lelkes örömmel, reménnyel és büszkeséggel végezzük feladatunkat.

Amilyen felemelő volt ráink nézve az a megtiszteltetés, hogy a legfontosabb és legnagyobb feladatok egyikének megoldására választottunk ki, éppen olyan büszkeséggel tölt el az a tudat, hogy a ráink bízott feladatot Apostoli Királyunk teljes megelégedésére és Hazánk javára sikerült megoldanunk.

Mert már sikerről beszélhetünk!

Az első ostrom alatt vakmerően támadta

Újévi cukorka és csokoládé-vásár

Román karácsonyra nagy választék cukorkákban, Kugler, Gerbeaud, Bonbonok budapesti árakkal, újévi cukorkákban óriási nagy választék.

ASZÓDI Kossuth-utcai fő és Rákóczi-uti csokoládékirály fióküzletébe. Telefon sz. 635. Postai küldések naponta. Telefon sz. 635.

a tengeri orosz büszke várunkat. S a csufos kudarc után saját vérük tengerében gázolva és bajtársaik hulláinak halmazai közül 70,000 orosz — egész hadsereggel — kevesebben vonultak el rendíthetetlen várunk falai alul, mint amennyien ide jöttek.

A második körülzárás ideje alatt már nem is merték megismételni a vakmerő rohamot.

Lomha tömegükkel mint iszapos tenger özönlötték körül a várat s beásva magukat a földre, inkább arra vártak, hogy az idő végezzé helyettük, amit ők elvégezni nem bírtak, nem merészkedtek.

De mi nem maradtunk tétlenül. Megmegújuló és rendszeresen vezetett kirohanásainkkal állandóan lekötöttük, foglalkoztattuk gyengítettük az ellenséget.

Fogarasi Tamásy Árpád altábornagy, honvéd hadosztályunk parancsnoka, a kirohanások tervezője és vezetője a magyar honvédek és népfölkelők bravuros fegyvertényeinek egész sorozatát írta bele a vár történetébe. A versei honvédezrednek december 15-iki a gyulai honvédezrednek december 17-iki szuronyrohamai, amelyekkel előbbi a Ciswától északra fekvő, kitűnően megerősített, drótkadályokkal is körülvett és erősen megszállott 428-as magaslatot, — utóbbi pedig a kopystankai magaslatot, a bírcái ut kulcsát foglalta el, — csak a legutóbbi négy napos kirohanásnak is olyan fényes tényei, amire büszke lehet minden honvéd és — közelben és távolban — minden magyar.

A második körülzárás napjai már megvannak számlálva!

Diadalmasan közelednek előretörő seregeink. Közeledik a pillanat, amikor Lodomeriának őseink véréből áztatott s most újra magyar vérről átitatott földjét megtisztítjuk a betolakodó ellenségtől.

Büszkén gondolatok ránk karácsony szent estéjén. Büszke legyen közületek mindenki, aki Przemysl várában sejté azt, akinek nevét imáiba foglalja.

Csüggedés, levertség, kishitőség ne lopózkodják a szívetekbe. A mi büszke önbizalmunk, a fényes győzelemben vetett biztos reményünk járja át lelketeket s ragyogja be elhagyott otthonunk karácsony estéjét.

Értetek, a Ti nyugalmatokért, a Ti biztonságotokért állunk őrt itt Magyarországnak kapujánál. Az a tudat, hogy hazánk szentelt földjén nincs ellenség, boldoggá teszi a mi karácsonyunkat.

Karácsony estéjén lélekben Veletek leszünk! Imádságaink egyesülve jutnak a Magyarok Istenének trónjához, aki megáldja az igaz ügy harcseit és győzelemre vezeti zászlainkat!

Szeretettel üdvözlünk Mindőtöket, magyar testvéreink!

Przemyslt védő magyar bajtársaim! Ha holnap felnéztek a tiszta égre s dél felé irányt vevő repülőgépeinket szállani látjátok, küldjétek felé egy szeretettel teljes pillantást! Mert ez a repülőgép mindenünk szívének üdvözlétét viszi édes hazánkba és tolmácsolja azt annak, akinek küldjük s aki azt olyan nehezen várja.

A vaskeresztes porosz tiszt.

Szemtanu a németek és franciák küzdelméről.

— Saját tudósítónktól. —

Mint a germán tölgyek: erős és délceg. Mozdulataiból a határozottság és a biztonság beszél. Arcán a lelkesedés és a szilárd akaratérő nemes és finom vonásai. Szemeiből a tiszta és nyugodt lelkiismeret derüje fénylik.

Egész alakja a bátorság és férfias tetterő ragyogó szobra. Enyhe kék színű tiszt kabátjának gomblyukából szerényen feketélik elő a hősek cselekedeteinek legszebb jutalma, a vaskereszt, vékony szalagon.

Igen szimpatikus és előkelő megjelenésű S. Vilmos, a strasburgi 143. gyalogezred vitéz hadnagya, akivel sikerült beszélgetést folytatnunk.

Hanslián Ede banktisztviselő lakásán kerestem fel a végtelen előzékeny modoru tisztet, aki minapában tért vissza a harcterről. Barátainak és ismerőseinek látogatására jött el városunkba egy pár napra.

A nagyképzettségű tiszt kiváló szakértelemmel és a hivatásos, de nem elfogult katonai széles látókörével mondott el megragadó és tanulságos részleteket azokról a harcokról, melyet ezrede az Epinal—Toul—Verdun védelmi vonal mentén a franciákkal vívott.

Leginkább megragadta figyelmemet a tiszt bluzon csüngő kereszt. Ennek a hátterében érdekes és valami jellemző hőstettet sejtettem.

Kértem a hadnagyot, hogy beszélje el, miképp szerezte meg.

Azonban elhárító mozdulatokat tesz.

— Ez nem tartozik ide — szól a rövid válasz.

— De a közönség bizonyára érdeklődik az eset iránt — folytattam kérésemet — és ha nem elégítem ki kívánságát, haragudni fog.

Ez a nyomós érv segített. Még ellenkezik egy kissé. Később enged kérésemnek. Elmondja azt a páratlan és merész cselekedetet, amelynek méltó jutalma lett a mellén ragyogó vaskereszt.

A vaskereszt története.

Egy szeptemberi délelőtt ezredemmel tartalékként szerepeltem. Először, mint hadtesttartalék, majd, mint badosztálytartalék. Azután tudomásunkra jutott, hogy egyedül vagyunk. Az őrnagyunktól is értesítés jött, hogy most már mi is sorra kerülünk.

Délelőtt folyamán ezredünk egy másik ezreddel együtt két francia ezreddel bocsátkozott harcra.

Heves volt mindkét részről a küzdelem, mindamellett bármennyire is akartuk, nem tudtuk a franciákat lövész árkukból ki-vern.

Erre visszavonultunk.

Délután ismét megkezdődött a harc. Most azonban ezredemből egy zászlóalj és egy vadász zászlóalj vett részt a küzdelemben, tehát a délelőtti seregnek csak a fele.

Századparancsnokomtól nemsokára parancsot kapok, hogy szakaszommal menjek előre.

Megkérdezem tőle, hogy miről van szó és mi a feladat. Azt válaszolja, hogy hatoljak be szakaszommal a franciák lövész-árkába.

Elindultunk. Egy dombhoz érkezünk,

körülbelül 120 méternyi légváltásra esapatinktól. Itt kaptuk az első golyózáport. Nem tudtam hirtelenében megállapítani, hogy honnan lőnek. Kénytelenek voltunk ellenben a földre lefeküdni és várni.

A franciák ugyanis nagyon jól tudják maszkirozni az árkokat úgy, hogy nagyon nehéz az igazikat felfedezni. Mi lassan kuszunk előre. Vagy 80 méternyre haladtunk, mikor én távcsővemmel egy sárga foltot fedezek fel, alól egy széles nyílással.

Azt hittem, hogy ez valami földtúrás. Nem tulajdonítottam neki nagy fontosságot. Mégis azért belélttem 5 golyót. Semmi hatás. Azután megint bele küldök 5 golyót keresztben. Most már látjuk, hogy emberek bujnak ki belőle és felfedezem, hogy 10 méternyre van ettől a buktótól a lövész-árok.

Tovább adtam a katonáknak ezt az örömdetes felfedezést és megkezdődött az előrenyomulás.

Előrehaladásunk közben a balszárny egy kissé visszavonult. Átlátni a helyzetet tisztán nem lehetett. Lövéldöztünk egymásra nyakra-főre. Sok volt a sebesültünk. Én is attól tartottam, hogy elesem a sűrű golyózáporban.

A franciákkal való harcban azonban tapasztaltam, mihelyt a szurony feltűzésre adom meg a signált, azok azonnal menekülni kezdenek.

Most is ehhez fordultam. Kiadtam a parancsot a szurony feltűzésre. Nagy meglepetésemre azonban a franciák nem mozdultak. Erősen tartották magukat és tüzeltek.

En kénytelen voltam most tovább előrenyomulni. Alig haladtunk 10 métert, nagy golyózápor ér. Megállunk erre mi is és tüzelni kezdünk a franciákra.

Azonban jött újból egy alkalmas pillanat és mi felkerülünk tovább 20 méternyre.

Ekkor dőlt el a küzdelem a mi javunkra.

A franciák 8 töltényt szoktak egymásután kilőni és azután szünet következik. Ezt a szünetet használtam fel én és futólépésben csakhamar bennt teremtünk a lövészárkba. És erre meg már mi kezdünk borzasztó tüzelésbe. A franciák legnagyobb részt elszáadtak, vagy akinek ez nem sikerült, az halva maradt. Jöttek ugyan ezután tartalékcsoportok többször is a franciák részéről, de mi szerencsésen belejutva az árokba egymásután küldtük a sortűzet beléjük. Ennek a lövészárknak a megszervezésével későbbi haditények egyik kiválóan fontos alapját szereztem meg és így kaptam meg a vaskeresztet, amelyet egy hónap múlva az Oberstleutnant tűzött a mellémre.

A színes csapatok.

— Harcolt a hadnagy ur színes emberekkel — kérdeztem érdeklődve.

— Oh igen. Többször is. De leginkább turhokkal kerültem össze.

— Miképen használják őket a franciák és milyen a harcmodoruk — folytatom tovább.

Erre a vaskeresztes porosz tiszt igen érdekes és meglepő dolgokat mondott el a színes emberek szerepléséről.

A színes embereket a franciák úgy használják, hogy egyszerűen becsapják.

Azt mondják nekik, mikor a harcba küldik, hogy a németeknek nincs már erejük és elhitetik velük, hogy csak közzénk kell csapni és kész a győzelem.

Máskülömben, ami leginkább feltűnő csapatoknál, a páratlan ügyesség.

Mint a macskák oly nesztelenül tudnak mászni, mint a mókus úgy tudnak kuszni.

A modern francia fegyverekkel vannak felszerelve, azonban ennek a bűnös nem értik és különben sem tudják kiállani a német modern fegyverek tűzét. A fegyverrel való bánás nem is az ő tulajdonságaikhoz illő. Vérszomjasok és ragadozó természetűek. Ez fényesen kitűnik késelésükből.

**Tábori alsó ruhák
Vizmentes bakkancsok
Halina csizmák
és Hó cipők**

legjobb minőségben

Reichard Dezső

cégnel

Rákóczy-uton kaphatók.

A színes csapatok a késelés terén pártatlanok. Úgyes és gyorsan tudnak ezzel bánni és igen hatásosan.

Egy ilyen színes csapatnak a támadásában volt is részem. Igen heves harc után voltunk, ami erősen megviselt mindnyájunkat. Lepihentünk tehát lövészárkunkba és elaludtunk. Az előőrsöket felállítottuk és nyugodtak voltunk.

Ezt használták fel a franciák és éjjel egy teljes színes ezredet zudítottak ránk.

Az előőrsöket a színesek legyilkolták. Könnyű volt. Szegények a nagy fáradság miatt elaludtak. Egyszerűen ment a késelés. A futóárkokon keresztül már egész a lövészárkokig jutottak. Ez előtt azonban drótakadály volt. Nagy szerencsénkre. Igaz ugyan, hogy a közellevőket itt is lekéselték, azonban csakhamar talpra szöktünk és 5 percig tartó tüzelésünk után vége volt az egész ezrednek.

A franciák félnek a gépfegyverektől.

Ugyancsak abban az ütközetben történt — meséli a hadnagy — mikor a franciákat kivertük lövészárkaikból, hogy csapatom legnagyobb része az ellenség üldözésére indult.

Csak én maradtam ott a dombon vagy két emberrel. A domb aljában láttam még két vadászt, ezeket is magamhoz szoltítottam. Elindultunk most ötven előre. Háromszáz méternyire sem megyünk, mikor a szomszéd sűrű cserjésből élénk puskatűz fogad.

A vadászoknál két gépfegyver volt, és ezeket azonnal beállítottuk. Megindítjuk a stráfot és leadunk 600 lövést egymásután.

Erre a puskatűz megszűnik és egész világosan emlékszem, hogy válaszul csupán egyetlenegy lövés válaszolt elhalóan.

Megint leadtunk egy stráfot. Erre teljes csend lett.

Egy darabig még vártunk, azután hason csuszva közelítettük meg a cserjét. Behatoltunk a fák közé. Meglepetésünkre egyetlenegy franciát sem találtunk. Sem élő, sem holtat. Mindnyáján elmenekültek. Ezután még többször tapasztaltuk, hogy a franciák gépfegyvereink elől elmenekülnek.

A francia és angol katonaság.

— Mi a véleménye a hadnagy urnak a francia katonaságról?

— A franciák lelkesen harcolnak. Vannak közöttük vitézek, de vannak olyanok, akiket egyáltalán nem lehet komolyan venni. A francia gyalogsággal könnyű a németek helyzete. A német gyalogság óriási fölényben van a francia felett. Ellenben a francia tűzérő nagyon jó, sőt mi több kitűnő. Nagyszerűen tudják a francia tűzerek megválasztani a helyüket úgy, hogy nagyon nehéz a német tűzérőnek kipiszkálni őket állásaikból.

Viszont a gyalogság részéről igen előnyös, hogy rendkívül magason lő. A németek így akármilyen szálások, ha jól lelapulnak egyáltalán sértetlenek maradnak, vagy csak könnyebb lábsebet kapnak.

Igen kiváló a franciákkal együtt harcoló angol törzskatonaság. Bámulatos hidegvérrel és nyugodt flegmával tüzelnek a legirtózatossabb gránát és srappell esőben.

Valóságos művészettel ásnak maguknak fedezéket. Nem látszik abból ki csak a fejük. Ha rohamra megyünk ellenük, minden ilyen fedezékből egyenként kell kiemelni őket és ott egyszerre kell végezni velük, mert különben hátulról támadják meg az embert.

Általában a német hadseregnek igen szíves ellenséggel kell minden talpalatnyi földért megküdenie.

Végül megkérdezem, illetőleg mielőtt kérdezném már lelkes és meleg hangon mondja a hadnagy.

— És írja meg kérem, hogy mi németek elvagyunk ragadtatva elsősorban maguktól magyaroktól, a tirolitól és a németek-

től. Hallottunk igen szép dolgokat ezekről és tanui is voltunk bátor harcaiknak. Az az egyedüli vágyunk, hogy ilyen népekkel, lelkes és hős lelkekkel együtt harcolnánk mi is a 142 ezred.

Igen a motoros ütegeink valóságban frappiroztak bennünket és nagy segítségünkre volt nehéz munkánkban.

Most fel áll a vaskeresztes hadnagy, egész nagyságában tűnik föl alakja a szoba élénk világosságában. Szemeiből egy kis megbotránkozás tűnik felém derűsen, hogy őt kíváncsisággal háborgatom.

Elköszönök. Kikisér az ajtóig. Kezet fog velem és én még egyszer megköszönöm szíves előzékenységét és egy hős közfogásával, egy kedves és nemes emlékekkel távozom a vitéz vaskeresztes, porosz hadnagytól.

(—a.)

A jövő évi virilisek.

Az igazoló-választmány ülése.

A jövő évi legtöbb adót fizetők névjegyzékével foglalkozott tegnap tartott ülésén.

A bíráló választmány megállapítása ellen beadott három felebbezést felküldik a közigazgatási bírósághoz, a névsort pedig összeállították.

Az igazoló-választmány ülésén Frankó Endre elnöke alatt dr. Molnár Imre, dr. Medvigy Gábor, dr. Várnai Ferenc, Ullmann Sándor és Bige József aljegyző voltak jelen.

A legtöbb adót fizetők névjegyzékét a következőkben állította össze az igazoló-választmány:

(A csillaggal jelzettek adója kétszeresen van számítva.) *Moskovits Miksa mérnök, Weiszlovics Emil, Weiszlovics Gyula, Diósi Lajos, *dr. Löblé László, *dr. Munk Béla, Moskovits Adolf, Bognár Sándor, Oláh Ferenc, *dr. Bleier Endre, *dr. Popper Ákos, *dr. Moskovits József, *dr. Perczel Adolf, ifj. Moskovits Mór, *dr. Bárdos Imre, *dr. Várnai Ferenc, Moskovits Miksa bankig. *Leitner Márton, Fábry József, *dr. Friedländer Sámuel, Rendes Vilmos, *Incze Lipót, *dr. György Ernő, Weinberger Lajos, *Hlatky Endre, Bráder Jenő, Hoffbauer Pál, dr. Váradi Ödön, *dr. Weimann Jenő, *dr. Demetrovics Elek, Incze Lajos, Gitye József, Sztarill Ferenc, Ternyei Antal, *Miskolczy Barnabás, dr. Olasz Béla, Deutsch K. L., *Rádl Ödön, dr. Adorján Ármán, dr. Friedländer János, ifj. Ullmann Izidor, id. Moskovits Mór, *Harmathy Károly, *dr. Mihályfy Lajos, *dr. Grósz Imre, Farkas Izidor, *Breider Ármán, ifj. Popper József, *dr. Moskovits Miklós, Justh Károly, Löwinger József, *dr. Nyíry Ödön, Rothbart A. Ede, Schwarcz Herman, *dr. Rezső Mór, dr. Nyíry Béla, Wallerstein Dániel, Rothbart Bernát, Reisinger József, Sebestyén Lajos, Kepes Igác, Aczél Zsigmond.

Ezeket ugyan a jövő év első közgyűlésére már meghívják, jölehet, hogy a névjegyzék még nem végleges, mivel a bíráló választmány határozata ellen panasz kérvényt adtak be hárman és pedig Gaszner Károly gazdatiszt, dr. Sebő Mihály ügyvéd és Megyery Ferenc mérnök, azon az alapon, mert a rendes határidő után kérték adójuk kétszeres számítását és a bíráló választmány ezért nem vette figyelembe az elkészített kérelmeket.

A panasz kérvényeket felterjesztik a közigazgatási bírósághoz s míg a kérvény sorsa eldől, a most megállapított névjegyzék marad érvényben.

x Megfagyott, szélből kivörösödött, kicserepesedett, arc, orr, kéz ápolására és fehéritésére gyors és biztos hatású az Y-po jegyű MARMAT TEJ CRÈME és hozzávaló Borax szappan Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B Telefon 13—02

Népfölkelők bevonulása.

Megjelent a hivatalos hirdetmény.

A december hónapban tartott B) osztályú népfölkelők szemléje alkalmával katonai szolgálatra alkalmasnak talált egyének bevonulását, mint irtuk, még január hó folyamán elrendelik.

Most már megjelent a hivatalos hirdetmény, amely szerint január 16-án kell bevonulni katonai szolgálatra az alkalmasnak talált népfölkelőknek.

A hivatalos bevonulási hirdetmény a következő:

A népfölkelésre kötelezetteknek általános behívása folytán mindazok a népfölkelésre kötelezettek, akik az 1887., 1888., 1889. és 1890. évben születtek és az 1914. évi november 16-tól december 31-ig terjedő időben megtartott népfölkelési bemutató szemlén vagy a későbbi utóbemutató szemlén népfölkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtattak, a népfölkelési igazolványi lapom feltüntetett m. kir. honvéd kiegészítő, illetőleg cs. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére 1915. évi január hó 16-án népfölkelési tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak.

A fent megjelölt évfolyamokhoz tartozó és a szatmár-németi, besztercebányai, kassai és egri m. kir. honvéd kiegészítő parancsnokságok területén tartott bemutató szemle alkalmával alkalmasnak osztályozott, de népfölkelési igazolványi lappal el nem látott népfölkelésre kötelezettek ugyanezen napon a tartózkodási hely honvéd kiegészítő parancsnokságához vonulnak be.

Azon osztrák honosságu alkalmas népfölkelésre kötelezettek, kik Galiciában vagy Bukovinában bírnak illetőséggel, tekintet nélkül a népfölkelési igazolványi lapon feltüntetett kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére, 1915. évi január hó 16-án a tartózkodási hely szerinti cs. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére tartoznak bevonulni.

Ugyancsak 1915. évi január hó 16-án bevonulni tartoznak a népfölkelési igazolványi lapon feltüntetett kiegészítő parancsnokság székhelyére azon 1894., 1893. és 1892. évi születésű népfölkelésre kötelezettek, akik alkalmasnak osztályoztattak és bármely okból eddig nem vonultak be; népfölkelési igazolványi lappal el nem látott ezen népfölkelésre kötelezettek a tartózkodási hely szerinti kiegészítő parancsnokság székhelyére tartoznak bevonulni.

A bevonulók meleg takaróval, meleg alsó és felső ruhával, kötött ujjas mellény-nyel, téli kabáttal, erős lábbelivel, evőeszközzel, evőeszközzel, hátizsákkal és két napi élelemmel vonulnak be.

A bevonulás alkalmával a népfölkelési igazolványi lap birtokosa a vasutakon harmadik osztályon ingyen utazik; ezen népfölkelési igazolványi lap azonban a vasuti állomáson jóval a vonat elindulása előtt az állomás jegypénztáránál lebélyegezendő.

Azon alkalmasnak talált népfölkelésre kötelezettek, kik részére népfölkelési igazolványi lap nem állított ki, a községi előjáróság ingyenes vasuti utazásra jogosító igazoló jeggyel látja el. (Védőtvény ut. III. rész 29. §.)

Azon behívott népfölkelésre kötelezett, aki a kitűzött határidőre és helyre be nem vonul, karhatalommal vezettetik elő a katonai behívás iránt tanúsított engedetlenség megbüntetéséről szóló 1890. évi XXI. törvények 4. § a értelmében két évig terjedő börtönnel büntetettik.

Utóbemutató szemlék.

A magyar kir. honvéd kiegészítő parancsnokságok székhelyein 1915. évi január

4-én és 5-én, valamint január 25-én és 26-án, Budapesten pedig január 7-én, 8-án és 9-én, valamint január 25-én és 26-án utóbemutató szemlék tartatnak.

Ezen utóbemutató szemlén megjelenni tartoznak mindazok az 1878-tól bezárólag 1890-évig terjedő időben és az 1894., 1893. és 1892. évben született népfölkelésre kötelezettek, kik a folyó évi november hó 16-tól december hó 31-ig tartott népfölkelési bemutató szemlére behívtak s ott bármi okból nem jelentek meg.

Ezen népfölkelésre kötelezettek összeírásuk és a bemutató szemlén való megvizsgálásuk iránt teendő intézkedés végett a tartózkodási község (város) előjáróságánál haladéktalanul jelentkezni tartoznak.

Kelt 1914. évi december havában.

A Berger koresma végnapjai.

Tegnap számában a Tiszántúl ismét felvetette a Berger koresma ügyét. Örömmel konstatáljuk, hogy lapunk álláspontja egész Nagyváradon helyesléssel találkozott. Mindenki megundorodott már ettől a szégyenfolttól és mint valami fertőző fekélytől szabadulni akar. Most magán érdekek csak harmadrendű kérdések, melyeket nem szabad figyelembe venni senkinek. Nagyvárad közönsége és városi érdeke azt kívánja, követeli, hogy megszűnjék a koresma, tehát a város akaratának érvényesülni kell. Nem hisszük, hogy volna a városban egyetlen férfi, aki ne helyeselné ezt az álláspontunkat.

A Bémer-téri pálinkatanya megszűnése még a háztulajdonosra sem fog kárral járni, mert olyan jó helyen áll a ház, hogy a föltétlen értékes helyiség jobb célra felhasználás mellett is hasonló jövedelmezőségre tehet szert. Ez a ház tulajdonosának a dolga. Mi egyedül a pálinkás-koresma, a Bémer-tér szégyenfoltjának megszüntetését kívánjuk.

E kívánságunk tegnapi cikkünk után már nem csupán a mi kívánságunk. Az egész város visszafojtott kívánságát tolmácsoltuk abban. Tegnap már valóságos mozgalom indult meg a koresma megszüntetése végett. Városatyák nyilvánították véleményüket cikkünk felett és minden tekintetben igazat adtak nekünk. Kijelentették, hogy ha szükségesnek bizonyul, a város parlamentjében is sikra kelnek e jogos kívánság mellett.

Az esetben tehát ha a pénzügyigazgatóság mégis kiadná az italmérési engedélyt, úgy ezzel elsősorban saját népszerűségének ártana, másodsorban az engedély visszavonása érdekében szemben találna magát Nagyváradnak nemesak polgárságával, de törvényhatóságával is.

Remélhetőleg Németh István pénzügyigazgató jóízűsége nem engedi ennyire jutni a dolgokat és már az első kísérleteknél, ridegen a város érdekeit tartva szem előtt, megfogja tagadni az engedély kiadását.

A Berger koresma felett megkondultak a vészharangok, melyek megfogják semmisíteni ezt a szennyfészket.

A téli háború borzalmai ellen harcosainknak prémre van szükségük. Enyhítsük szenvedéseiket és küldjük egyetlen darab prémünket is a Hadsérgyőző Hivatalnak, Budapest, Váci-utca 38. A szállítás díjmentes.

A HÁBORU

sok minden, értéknek kikürtölt jelszó ürességét bebizonyította. Vezérkedésre vágyó alakok egyszerre elhallgattak, nagyhangon nemzetközieskedő lapok hirtelen más hangnemre tértek át s a velük született gyűlölködésüknek legfeljebb a sorok közt, meglapulva próbálnak kifejezést adni.

Olyan időt élünk, a mikor bebizonyosodik, melyik érték igazi, melyik hamis.

A keresztény sajtó

az egyedüli, melynek nem kellett egy jottát sem igazítani sem elvein, sem nyilvános hitvallomásán. A krisztusi igazságok igazok maradnak a béke csöndes munkájában éppen úgy, mint az ágyuk dörgése közepett. Ezekben az igazságokban birja létének alapját a

TISZÁNTÚL

is, Biharmegye és Nagyvárad keresztény napilapja. Elveikért küzdöttünk és küzdünk tovább is: a keresztény Magyarországért, a keresztény magyar népért. Meggyőződésünk, és ezt minden nap jobban igazolja, hogy Magyarország a háboruban csak mint keresztény ország győzhet, a békében csak mint keresztény ország boldogulhat.

Ezeket az eszméket szolgáljuk háboruban és békében egyforma meggyőződéssel és lelkesedéssel, támaszkodva közönségünk egyre növekvő, lelkes, igaz, meggyőződéssel táborára.

Az új év előtt kérjük közönségünket, támogassa és **terjessze** lapunkat egyre szélesebb körben.

A keresztény sajtó támogatása biztos megalapozása a keresztény Magyarországnak.

..HIREK..

Az ország felajánlása Jézus legszentebb Szívének.

A legkönyörületesebb szívhez, Jézus legszentebb Szívéhez fordul Magyarország újév napján. Ez a szeretettől lángoló szív kitárva várja azokat, kik hozzá menekülnek. Ebben a Szívben keres menedéket szorongatattása napjaiban a létért küzdő Magyarország. Ez a szív a szenvedők vigasztalása, az elnyomottak erőssége, a gyengék hatalma. Ellen-ségeink megsokasodtak ellenünk; ebben a nagy veszélyben fordul Magyarország ehez a Mindenható Szívhez oltalomért s kéri a legszentebb Szívet, hogy fogadja magáéva hazánkat s ne engedje, hogy hódító lába tiporja le azt.

Nagy veszélyben vagyunk, de ne feledjük, hogy a Mindenható Szív oltalma alatt vagyunk, az Ur áll oltalmunkra, aki egy tekintetnek erejével sujtotta földre a poroszlókat és akinek adatott minden hatalom az égen és a földön.

Az Ur oltalma volt velünk eddig is, hogy megálltunk a háború rémségei között, de ha azt akarjuk,

hogy győzedelmesen bontakozzunk ki e nagy veszélyből, akkor még jobban igénybe kell vennünk ezt a mindenható hatalmat, melyet Isten az imádságnak adott.

Új év napján, január 1-én, délután 5 órakor lesz a székesegyházban a felajánlási ájtatosság. Jöjjen el mindenki erre a meghatározott ájtatosságra, melyen egymásban forr össze Magyarország szíve Jézus legszentebb Szívével.

Az ájtatosságot a székesegyházban gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t. megyéspüspök tartja.

*** Az év utolsó napja.** A mai nappal ismét leperog egy év a mulandóságba; egy esztendővel ismét idősebbek vagyunk. Így az év hátkövénel egy pillantást vetünk vissza az elmúlt esztendőre, szívünk összeszorul a fájdalomtól. Az elmúlt év lángba borította a föld világot s fiaink ezrei vérzenek el a haretéren. Hány családra hozott az elmúlt év gyászt, keserűséget. Annál kevesebb örömben volt részünk. Csak a tenger sok könny, s rengeteg fájdalom és keserűség egy boldogabb jövőnek vetné meg alapját. Az év utolsó napja alkalmából ma, Szilveszter estéjén a katolikus templomokban hálaadó istentiszteletek lesznek.

Az ó esztendei ájtatosságok a következő sorrendben tartatnak meg: A székesegyházban este 5 órakor litánia és szentbeszéd lesz. A litániát Gróf Béla püspöki helynök, prépost kanonok végzi, dr. Bundala Mihály kanonok pedig a szent beszédet tartja. — Az olasz plebánia templomban este fél 7 órakor a szent beszédet Imrik S. Zoltán esperesplebános tartja. — A Szent László templomban este 6 órakor dr. Lestván Endre predikál. — A várad-velencei plebánia templomban este 5 órakor lesz az ó esztendei ájtatosság s Halász Gyula plebános tartja a szent beszédet.

* Melegruhát a katonáknak.

Nagyvárad város közönsége nevében a városi tanács a cs. és kir. 37-ik gyalogezrednek, mint a város házi ezredének, ugyisintén a nagyvárad 4-ik honvéd gyalogezred haretéren levő legénysége részére 1915. január hó 1-ső napjaiban nagyobb mennyiségű téli keztyűt és meleg téli kapecát fog küldeni. Ebből az alkalomból azzal a kérelemmel fordulok Nagyvárad város közönségéhez és különösen Nagyvárad város kereskedőihez, hogy a város közönsége ezen küldeményeihez, amennyiben hasonló adományokkal hozzájárulni sziveskednének, ezen ajándékok is egyidőben elküldhetők volnának. Ugyanezért kérem azokat, akik már meleg keztyű, meleg lábvédő vagy meleg alsóruhát nélkülözhetnek, ezen adományukat a haretéren küzdő fiaink és testvéreink részére a város polgármesteri hivatalához 1915. évi január 1-ig eljuttatni kegyeskedjenek; amikor is azokat a fenti célra együtt legkönnyebben eljuttathatom. Nagyvárad, 1914. december hó 24. Rinsler Károly polgármester.

*** A kongregációk közös áldozása Jézus nevének ünnepén.** Jézus szent nevének ünnepén, január 3-án, vasárnap reggel 7 órakor az összes helybeli Mária kongregációk közös áldozást tartanak a Szent László-templomban. Ezen közös szent áldozáson úgy a női-, mint a férfikongregációk részt vesznek külön csoportokban a hivel együtt, hogy az Ur Jézus szent neve iránti hódolatot példájukkal emeljék.

*** A főjegyzői szék betöltése.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága tudvalevőleg akként határozott, hogy a Bordó Ferenc halálával megüresedett főjegyzői állást, tekintettel a mostani súlyos viszonyokra, egyelőre nem tölti be, hanem felkéri a főispánt, hogy helyettesítés útján gondoskodik a főjegyzői teendők elvégzéséről. Ez meg is történt. A közgyűlési határozat azonban felkerült a belügyminiszterhez, aki leiratában egyáltalán nem avatkozik a dologba, hanem rámutat a törvény intézkedésére, amelyet a határozat meghozatala előtt is jól ismertek a városházán. A város tanácsa elhatározta, hogy a miniszter leiratát egyszerűen bejelenti a januári közgyűlésnek s azután irattárba kerül a miniszter semmitmondó levele.

*** Előléptetések a 19-ik tűzeredben.** A hivatalos lap legutóbbi száma közli hogy Ófelsége Derzsi Géza, Kemény Béla és Lukács Béla tartalékos hadnagyokat tartalékos főhadnagyká léptette elő.

*** A névjegyzékek ellen beadott panaszok tárgyalása.** Az új képviselő választók névjegyzékét tudvalevőleg már összeállította a központi választmány. A névjegyzékek ellen beadott panaszokat legközelebb a közigazgatási bíróság is tárgyalni fogja. A belügyminisztere tegnap rendeletileg tudatta a vármegyékkel, hogy a közigazgatási bíróság néhány nap múlva megkezdí a panaszok tárgyalását és ezért a még fel nem terjesztett központi választmányi határozatokat minél előbb terjesszék fel.

*** Gyűjtik a világháború emlékeit.** A belügyminisztertől tegnap rendelet érkezett Fráter Barnabás alispánhoz és Rimler Károly polgármesterhez. A rendeletben arra hívja fel a miniszter a két törvényhatóság első tisztviselőjét, hogy a háború folytán kiadott, illetve bármi módon keletkezett nyomtatványokból egy-egy példányt terjesszenek fel a miniszteriumba. A példányokból az udvari levéltár részére is eltesznek egy-egy példányt. Ezeknek a mindenesetre érdekes emlékeknek valamikor meg lesz az értékük is. A polgármester és az alispán intézkedtek, hogy a nyomtatványok rendeltetési helyükre jussanak.

*** Áthelyezés.** A magyar kir. igazságügy miniszter dr. Boda József nagyváradvidéki kir. járásbírói joggyakornokot a nagybecskereki kir. járásbíróshoz jegyzővé nevezte ki.

*** Iskolamegnyitás.** A velencei községi elemi fiúiskola II. és III. ik osztálya 1915. évi január 2-től kezdődőleg a Kertész-utca 12. szám alatt lévő házban, az ör-utcai elemi leányiskola II. b) és IV. osztálya pedig január 4-től kezdődőleg a telek-utcai zárda épületében nyer ideiglenes elhelyezést. A velencei elemi fiúiskola III. ik osztálya a délelőtti 8 órától, a velencei elemi fiúiskola II. ik osztálya, valamint az ör-utcai elemi leányiskola II. b) és IV. osztálya pedig délutánokon fél 2-től kezdődőleg részesülnek az említett helyeken tanításban. Miről az érdekeltek szülők oly felkéréssel értesíttetnek, hogy az említett osztályokba beírt tanköteles gyermekeiket iskolába küldeni szíveskedjenek. Nagyvárad, 1914. dec. 30. Felügyelő-igazgató.

*** Arany helyett bármely pénznemmel lehet fizetni.** A hivatalos lap legutóbbi száma közli a miniszterelnök rendeletét, melyben közli, hogy az oly pénztartozásokat, melyeknek fizetése a koronaérték arany értékmeiben van kikötve és bármilyen magánjogi címen alapuló pénztartozásokat, melyeknek fizetése, körmői vagy császári aranyokban, vagy külföldi aranyértékben van kikötve, a koronaérték bármely törvényes fizetési eszközével lehet teljesíteni. E rendelet tegnap dec. 30-án lépett érvénybe.

*** A vármegyei árvaszék új ügyrend beosztása.** Biharvármegyei tisztikarát tegnap teljes ülése hívta össze Verner Kálmán árvaszéki elnök. Az ülésen a tisztikar teljes számban jelent meg. A folyó évi utolsó teljesülésén az árvaszék jövő évi működéséről, munkakör beosztásáról tárgyaltak. Majd a háborús viszonyokra való tekintettel szükségessé vált egyes dolgokat tárgyalták meg s ezzel az ülés véget ért.

*** A Népszövetségi Hitelszövetkezetben a legközelebbi befizetés.** Ó év utolsó napjára esik. Erre való tekintettel befizetést délelőtti is lehet teljesíteni, mert d. u. csak 4 óráig lesz hivatal. Akiknél III. évtársulati gyűjtő-iv van, szíveskedjenek vele elszámolni. Lehet mindennap d. e. 8-12 ig, d. u. 3-6-ig.

*** Halálozás.** Szűcs Gyuláné sz. Kovács Margit f. hó 29-én este 8 órakor, életének 29-ik évében, hosszas szenvedés után meghalt. Temetése ma 31-én délután 3 órakor lesz a Szacsavay-u. 74. sz. gyászháznál. Halálát igen kiterjedt rokonság gyászolja.

*** Elaggot iparos kérelme.** Nagy Lajos 77 éves kerékgyártó iparos, aki 22 évig tagja volt az iparoktatási bizottságnak is, nagy nyomorban a közönséghez fordul segélyért. A könyörödmányokat kéri Smetka-utca 1 sz. alá juttatni.

*** Karácsonyfa ünnepély.** Az ör-utcai elemi iskolában a múlt hét péntekjére tervezett, de elmaradt karácsonyfa ünnepélyt ma, csütörtökön, délután fél 5 órakor tartják meg.

*** Újévi üdvözlés megváltás.** Kocsis Zoltán újévi üdvözlés megváltás címen 2 koronát küldött szerkesztőségünkbe a hadsegélyző hivatal céljaira, mely összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

*** Zsákmányolt ágyuk közszemlén.** A hadvezetőség értesítette Arad, Temesvár és Szeged városokat, hogy néhány ellenségtől elvett ágyut és gépfegyvert szállítat oda közszemlére kitétel végett. Nem értjük, hogy miért nem szállítat Nagyváradra is azokból a trófeumokból, habár ráférne, hogy a nagyvárad közönség is kapjon azokból. Legalább is a rémhírek terjesztését korlátozná valamennyire.

*** 4 fillér az igazoló jegyek ára.** A háború folytán szükségessé vált igazoló jegyeket eddig díjtalanul adták ki a hatóságok. Pár nap múlva már ez a kedvezmény sem lesz meg. Tegnap ugyanis rendelet érkezett a belügyminisztertől, a melyben fudatja a hatóságokkal, hogy az amugy is magán érdekeket szolgáló igazoló jegyeket darabonként 4 fillérért lehet csak kiadni.

x Három liter családi rumot készíthet bárki pár perc alatt teához, a Farkas-féle Rumkivonattal. Ara utasítással 50 fill. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7-B. Telefon 13-02.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsavay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank Rt.-nél.

x Kiadó lakás 3-4 szobás utcai lakás, fürdőszobával. Értekezhetni Nagy Sándor-utca 4.

x' Köhögés, hurut, rekedtség ellen használjon hurut szeletkét Ára: 60 fillér. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

*** Az Egyesült Bihar megyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpéztár r. t.** (Bémer-tér 4. szám) a közönség tájékoztatása céljából közli, hogy elfogad új betéteket a melyek nem esnek a moratorium intézkedései alá, takarékbetétkönyvecskére és folyószámlán a legkedvezőbb kamatozási és visszafizetési módokat mellett. Pénztári órá d. e. 9-től 12-ig.

x Kiadó lakások. Szacsavay-utca 11. számú házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel f. évi NOVEMBER 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank Rt.-nél.

x Családi rum vaniliával vagy ananással literje K 2.60, továbbá kitűnő Theák kaphatók, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

x Kiadó lakások. Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás nov. 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpéztárnál.

*** Ingatlan eladás.** Nagytelek-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár Rt.

x Kiadó hosszabb, vagy rövidebb időre modern berendezésű utcai és udvari butorított szobák fürdőszoba használatlalt havi 30 koronától kezdve. Nagy Sándor-utca 4.

**A legszebb
kézimunkák
Tátray cégnél**
Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

x Kiadó lakások. Ősi-tér 14. szám alatt két üzemhelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzemhelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Csütörtökön: Tarka kabaré.
Pénteken délután: A mozi király.
Pénteken este: Ocskay brigadéros.
Szombaton: Szibill.
Vasárnap délután: Limonádé ezredes.
Vasárnap este: Egy katona története.

A szilveszteri Tarka kabaré.

Mint arról már hirt adtunk, a Szigligeti-színház társulata vendégek és kabaréművészek bevonásával ma Szilveszter napján esti

nyolc órai kezdettel nagyszabású *Tarka Kabarét* rendez, amelynek műsora a következő:

I. rész.

Nyitány.
Prológ. Irta Sas Ede. Előadja E. Kovács Mariska.
Humoros táncok. Lejti Szabó Böske és Láposi Gusztáv.
Műdalok. Énekl. Bretán Miklós.
Kuplák. Énekl. Farkas Pál.
Ének és táncok. Előadják Lakatos Ilonka és Perényi Kálmán.
Ferde helyzet. Bohózat. Irta Farkas Pál.
Személyek: özv. Szaploneczainé P. Pintér Margit. Laura leánya V. Kovács Nusi. Mordlaci Ede hadnagy Varsa Gyula. Polerta Tógyer tiszti szolga Farkas Pál.

Szünet. — II. rész.

Kuplák. Énekl. Vig Manci.
Műdalok. Énekl. Márkus József m. v.
Táncok. Lejti Lakatos I., Szabó Böske, Perényi Kálmán és Láposi Gusztáv.
Műdalok. Énekl. Görög Olga.
Alkalmi stancák. Énekl. Tompa Béla.
Kuplák. Énekl. Feszthy Irén.
Az anya. Törvényszéki jelenet. Gabánytól. Előadják Retteghe Margit és Farkas Pál.
Ripacsok. Vig jelenet, énekkel. Személyek: Futaki Leóvev Leó. Nefejejs. T. Pogány Janka. Ripacs Vank István.
Az előadást Feszthy Irén, a népszerű primadonna konferálja.

**Ocskay brigadéros — Bihari-
val.** Újév napjára — mint arról már hírt adtunk — a Szigligeti színház társulata Herczeg Ferenc történelmi darabját: Ocskay brigadéros tüzte előadásra, amelynek keretében a brigadéros szerepét Bihari Ákos, a kitűnő drámai művész játssza. Bihari Ákos Ocskayja, amely a maga drámai erejével, klasszikusan szép alakítása a művésznek, már nem ismeretlen a nagyváradi közönség előtt, amely azonban, kétségtelenül éppen ezért, megragadja az alkalmat, hogy Bihari Ákos pompás alakításában gyönyörködhesse. A péntek esti előadás keretében Szörényi Szarvasi Soma játssza, aki ebben a szerepében bucsuzik a színpadtól.

A mozikirály. Újév napjának délutánján is tart előadást a színház, amely alkalommal a mozikirály, ez a népszerű operette kerül színre.

Szibill. Szombaton este az idény egyik legsikerültebb operetteje: a Szibill van műsorra tűzve, amelynek előadása iránt már most is élénk érdeklődés nyilvánul a publikum körében.

Legújabb táviratok.

Kárpáti harcok.

Budapest, december 30. Kárpátokban csapataink az uzsoki szorosától északra támadtak és több magaslatot elfoglaltak.

Lupkovi szorosától északra ellentámadásunkkal az oroszok előre nyomulását megállítottuk. Tovább nyugatra az ellenség gyengébb erőkkel egyes átjáratokat megközelített.

Gorlicétől északra, Zaklycintől északkeletre és a Nida alsó folyásán az orosz támadások súlyos veszteségük mellett összeomlottak. Tomesovtól keletre és délkeletre

fekvő területen a szövetségesek előre haladtak.

Balkáni hadszíntér.

Budapest, december 30. Szerb határon nyugalom van. Montenegróiaknak Astvac mellett fekvő, Gat és Trebinje mellett fekvő Laston ellen intézett éjjeli támadásait visszautasítottuk.

Német császár levele.

Berlin, december 30. Német császár Hiras áttöréséről Brezinyánál Lengyelországban ezt írta az ottani vezérnek:

Még sohasem fordult elő a világ történelemben, hogy egy annyira meggyengült hadsereg nem csak keresztül törje magát, hanem azonkívül foglyokat ejt, 40 gépfegyvert, 30 ágyút zsákmányolt. Várom Önt előterjesztett II. osztályú vaskeresztre.

Oroszok üzenete Przemyslibe.

Budapest, december 30. Egy orosz üteg Przemyslibe jutatta karácsonyi üdvözlését. Kívánunk a vitéz védőknek tiszta szívből boldog és nyugodt karácsonyt. Isten teljesítse minden kívánságukat.

Németek és franciák
küzdeme.

Nyugati hadszíntér.

Berlin, december 30. Nagy főhadiszállás jelenti: Nieuporttól dél-keletre fekvő St. George majorért, amelyet egy meglepő támadás folytán ki kellett üríteni, még folyik a harc. Vihar és felhőszakadások Glandriában és Észak-Franciaországban mindkét fél állásaiban károkat okoztak. Különben a nap a harcra való egyéb részein nyugodtan telt el.

Keleti hadszíntér.

Kelet-Poroszországban az orosz hadsereg lovasságát Pílkallenben visszazsorítottuk. Lengyelországban a Visztula jobbparti részén a helyzet változatlan. A Visztula nyugati partján a támadást a Bzura szakasztól keletre folytattuk. Egyébként a harcok Rawka szakasztól és attól keletre, valamint Inovlodztól és ettől délnyugatra tovább tartanak. Külföldi híradások úgy tüntetik fel, mintha Lovic és Shiernevoce nem volnának birtokunkban, e helységeket több mint hat napja elfoglaltuk.

Shiernevoce messze a révonulunk megett van. (Mia. sajtóosztály.)

Amerika tiltakozása.

Rotterdam, december 30. Az amerikai kormány hosszabb jegyzékben tiltakozott Angliánál, mert a flottája amerikai kereskedelmi hajókat elkobozott. Végleges magyarázatot kér. Hollandia hasonló jegyzéket intézett Angliához.

Oroszország
nem kap kölcsönt.

Budapest, december 30. „Vossische Zeitung” szerint Oroszországnak

nem sikerült újabb kölcsönt felvennie.

Svájci orosz attasé távozása.

Stockholm, december 30. Oroszország svájci katonai attaséja nemrég hirtelen eltávozott Svájból.

Detektívek felfedezték, hogy kémkedést irányított.

A belga király nyilatkozata.

Budapest, december 30. „Associa-
tebpress” munkatársának a belga király a következő nyilatkozatot tette:

— Az idő megmutatja, hogy se-
regem élén fogok még Brüsszel ut-
cáin lovagolni.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KÁROLY.

ad. 200—914.

Értesítés.

Értesitem az államsegélyezetteket, hogy január hó 1-én esedékes segélyösszegeiknek kifizetése a Mezey Mihály-utcai tűzoltó laktanya helyiségében 4-én hétfőn, 5-én kedden és 6-án szerdán fog eszközöltetni.

Ezúttal figyelmeztetem az államsegélyezetteket, hogy a fentebb jelzett napokon fizetési könyvecskéikkel és személyazonosság igazolványaikkal kivétel nélkül feltétlenül megjelenjenek.

Nagyvárad, 1914. december 30.

Juricskay Barna
t. tanácsos.

Belépési felhívás

a „Polgári takaré- és segélyszövetkezet”
20-ik évtársulatába.

A „Polgári takaré- és segélyszövetkezet” 1915. január 1-én új évtársulatot nyit, mely 156 héten át, vagyis 1917. év végéig tart. — Mindenki tetszésszerűen számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 1 korona fizetendő. A három év eltelté után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és önségélyt nyújtani, amennyiben minden tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt, mely a heti részletekben való befizetések dacára is a takarékpénztári kamatozásnál magasabb nyeresémet osztalékot hoz és mert minden tag az általa befizetett összeg 9/10 részét minden előleges bejelentés nélkül kölcsönképp felveheti.

Vidéki tagok a heti fizetéseket postai csekklapok útján teljesíthetik.

A szövetkezetbe való belépés alkalmával üzletrészenként 50 fillér beiratási díj fizetendő s egy heti részlet lefizetése után már mindenki megkapja saját nevére írt könyvecskéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik az 1915. január 1-től kezdődő 20-ik ciklusnak tagjai óhajtanak lenni, felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 6. szám) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1914. december hó.

A „Polgári takaré- és segélyszövetkezet”
igazgatósága.